

NAUJA GADYNE.

VOL. II SCRANTON Pa. LAPKRIČIO 25 d. 1895 m. NO 29.

Entered at the Post office of Scranton
as second-class mail matter.

„Nauja Gadyne“ iszeina kas nedėle.

„Nauja Gadyne“ ant metų kasztūja 2 dol. ant
pusės metų 1 dol.; į Europą ant metų kasztūja 3 dol.,
ant pusės 1 dol. 50 cen.

Antraszas dėl korespondencijų ir užsistellavimų.

„NAUJA GADYNE“

421 PENN AVE SCRANTON, PA.

„Nauja Gadyne“ („New Era“).

Published weekly in SCRANTON Pa.
421 PENN AVE.

Subscription price yearly two dollars.

RATES OF ADVERTISING

One inch one month	\$1.00
One inch one year	\$10.00
Two inches one year	\$20.00

LIETUV-LATVISZKOJI TAUTA PO VALDZIA KRYVIU.

Nors padavimai skelbia, jog Veida-
vutis su Pruteniu atnesę į Lietuvą naują
rėdą ir religiją, tačiau mes neturime tik-
ros žinios, kas buvo įkurėju Kryviszkės
religijos. Tikta paisoma yra, kad iš
svetur atnesztoji dievų trijatis tapė sujung-
ta su garbinimu ugnies Romovėje ir su tu-
lomis sakmėmis skandinavų į naują reli-
giją, kur Romovė tapė viduriu naujosios
religijos bei valdzios. Iš tikro, ugnies
gūdonė Romovėje, rodosi, buvo artimūse
prietikiūse prie garbinimo ugnies. Upsa-
loje. Ažūle stovėjo stovylas dievų: Per-
kuo, Potrimpo ir Pykulio. Žinogysta kry-
vės buvo szventa ir neužkabintina, jo valė
buvo laikoma už valę dievų. Kryvė buvo
iszreikamas isz tarpo augsztesniųjų kunin-
gų. Aplinkui Romovę ir apie kitus me-

džių dievnamius tiesėsi szventas elkas, o
aplink tą vėl szventas laukas. Szventojo
elko nevalė buvo naikinti nei svetimam
žmogui į jį eiti, o lauką iszdirbti taip gi
nevalė. Szale trijų vyriausių dievų buvo
Kovas, tarp prūsų Kurku vadinamas. Kož-
nas gamtos apsireiszkimas, kožnas amatas
turėjo savo dievukus; tarp tokių pami-
nėsiu czion: Bangputį, Aukaperį, Žvaigž-
džių, Gardatį, Pergubrį, Barstukus, Mar-
kopolių, Vilikią, Giltinę ir t. t.; tarp
medžių Ažūlas ir Liepa buvo labai ger-
biami; taip pat gūdonėje buvo Lygo, Lai-
ma, Laumės ir tt. Kuningų daug buvo:
vienstypiai Vaidylučiai, Kryvės bei Kry-
vaicziai, Žigunai ar Žiniunai, Raganiai bei
Raganos, Vaidylutės ir tt.

Nū 6-to szimtmečio po gimimo Kris-
taus paldo visą Lietuvą nū Vyslos upės iki
Embachui vyriausias kuningas Kryvė
Kryvaiczių netiktai bažnytiniūse, bet ir
svietiskūse dalykūse. Visi lenkiasi jo
kryvplės. Bet 1015 m. Boleslovas Narsu-
nas iszardė Romovę, szventvietę lietuvių
Prusūse. Su tūm tikėjimiszka vienybė
pasiliauja. Nors ir ant toliaus dar buvo
Kryvės tarp lietuvių, tačiau jų valdzia
besiekė tiktai skryezių, o ne visos tautos.
Dabar tai senas tikėjimas pereina į fėti-
szizmą, susimaiszo su prietarais ir daugy-
be žiamesnių dievų. Pazinties raszto tū-
met dar tarp žmonių buvo stoka, ir tiktai
pirma pradžia jo buvo zinoma augsztes-
niems kuningams. Visūse gi skryeziūse,
turbut su pavelene kryvės, buvo grenkami

perdėtiniai, tįjūnai (seniores), vadovai karės laikūse. Pó suardymui Romovės radosi daugiau Kryvių szalymais vieni kitų. Nupūlus valdžiai Kryvių, valdžia tįjunų augo, jie vadinosi reikiais arba kuningaiksščiais ir buvo pakilesne aristokratija, kuri Prūsūse vadinosi vitingais. Gadyneje, kada vokiečiai užvajavojo Padaugių, Henrikis Latvys tarp tokių rykių pamena Kaupą arba Kobbę tarp Lyvų, Vėsiką tarp Latvių, Vesterį (Vesthardus) tarp Žiamgalių, Žvalgatį tarp Lietuvių, vėliaus rāndasi Lameiginis tarp Kurų. Taip tai išz vienos didelės tautos pasidarė keletas mažų genczių su atskirais reikalais, kurios veikiai ir savo tarpe susivarzė, o tūmi mažiau įstengė išz šalies atėjusius neprietelius valioti. Dėl to tai viena dalis lietuvių ėmė mokėti dūnį lenkams 1) bei rusams, o vėliaus vokiečiai taip pat lengviai užkariavo Latvių bei Prūsų vieną dalį po kitos. Tik tai laikūse didžiausių priepūlių mūsų viengenczius vėl vienyjo vienokumas tikėjimo bei tėvynės meilė, ir tūmet jie stojosi neprieteliams pavojingais.

Žmonės gyveno kaimūse, vienkiemiuose ir miesteliūse. Namai jų buvo subudavoti išz sienojų, tarpai samanomis izkamšity, dumai buvo izleidžiami per augštutinį langą. Ženybos buvo pirkimu moteriszkės: bagotesnis vyras galėjo turėti

dvi ar tris moteris, kurios nebuvo kūmi kitu kaip tarnaitėmis po vieszpatiszka vale vyro. Vyras mirdamas palikdavo savo paczias su turtu savo sunui, ir tokiu budu pamotė dabar stojosi paczia sunaus. Giminė neturėjo pravardės. Kudikis gaudavo vardą, kuris prazudavo jam mīrsz, tant. Vaikai buvo pilnavalėje tėvo, augo be jokio pamokinimo ir darbūse sekė paveizdą tėvo. Sunkiai susirgusius szeimynykszczius namiszkiei nutroszkindavo, į pacziai senius, vaikai tėvus; taip buvo tarp girulių, latvių; suzeistūsius kovoje draugai pribaidavo muszti, kaip Henrikis Latvys pasakoja. Numirėlius degindavo ant stirto, o jų pelenus įkasdavo į žiames moliniūse kropūse. Drauge su numirėliu degindavo ar jo žmoną, žirgą ir tt. Moteris dėvėjo pagražinimus išz gentaro, stiklo bei naugės (metolo), į pacziai lenčiugėlius, ziedus ir sagtis; mergos tankiai pūszėsi vainikais išz gelių nūpintais. Patikavimas skaitėsi už didžiausią gėdą, elgėtavimas bei vāgysta buvo asztriai korojami. Užmuszējystė buvo privatiszškai atkerszyjama. Lietuviai bei latviai mėgo maudynes, į pacziai pirtis su „szventu garu“. Vaiszingumas buvo didelis dėl svečių. Perdėjimas gėrimė ir valgyne jau ir tada neretai atsitikdavo: bėdnesnie jie gėrė alų ir midų, o bagociai apsvaiginantį gėrimą, padarytą išz kumelpienio ir kraujo.

1) Lenkai, nors apskrīksztyjo valdant Mieczišlovui I. 965 m., visgi stovėjo ant žiamo laipto apszvietimo „Dengsi vis dar skuromis ir valgė kaip seniausiuose laikūse žalius valgius. Moksiūse pas juos nebuvo dar jokio pėdsako, o nors gyvenimas jų pasiilovė buvęs besidangiantis ir visose szalies dalyse miestai ir kaimai ėmė kilti, vienokgi nežinojo nei remeslų, nei rankdarbystos, anė kitokios kaip žalią pirklybą. Tautoje įsigavo dvi kliaai: virszininkai mynių stojosi valdytojais žiamės ir pasidarė szlektomis, o visi kiti pasiilko baudžiauninkais. Mieszczionybės nežinojo, nės miestus statė szlektai ir szlektai jie priklausė. Kožnas tautietis, apart moterių, buvo paszaukiamas prie ginklų ir kožnas laike veinos, — szlektai išz savo valios, o baudžiauninkas pagal įsakymą, — grie-

bėsi už rimbo, įleszmo, kilpinio ir kardo“. (C. Goechring, I, p. 48). „Szlektai (Boleslovo II gadynėje) turėjo savvaldytą ir prisizavino tiesas ant žiamesniųjų lūmų, o kuningija elgėsi su dar didesniu, kaip pirma, izdydu mu: ji prisidėjo prie nutrenkimo smarkininko (Boleslovo II) nū sosto ir dėl to jai rodėsi, jog prie jos priguli valdžia szalies. Kožnas minykas, gyvenantis izz almužnos, kožnas kuningpalakis kaimė, laikė savą už karalių Lenkijos, jei-gu ne už dar didesni. Reikalavo dūnių nū mieszczionių ir chlopų, ir veržėsi į reikalus moterystės ir giminės“ (tenpat, I, p. 74). Kuningija prie Vladislovo Herrmano izz tiesų valdymieriu szalies buvo.

Užsiiminėjo žiamės arimu, gyvulių auginimu, biczių veisimu, tajp-gi medžiojo meszkas, briedžius, vilkus ir tt. Gyventojai pamarių ir paupių žvejojo, prekiaavo (žiamgaliai) ir ant marių rubavojo (kurai). Moters verpė ir audė, tinklus pynė. Žiamgaliai bėgyje istorijos pasirodė esą žmonėmis gabiais, moksliais ir pajėgiais. Visa lietuvių tauta buvo taiką mylinti, tiktai vargas bei skurdas bei kova už valnybę ir tikėjimą jiems įkvėpė pavytiną karzyglszkumą: dėlto isz pradžios lenkai, ant prusų, o rusai ant gyventojų Padauguvio, beveik be kovos, uždėję buvo dūkles mokėti. Tiktai vėliaus jau musizskiai, gal nū variagų iszmoke, ima budavoti drutesnes gintuves, pylis ir miestus (k, a. Kaunas, 10-tame amžiuje įsteigtas), įsteigė kariauną dēi karionės, per ką kuningaiksztiszka galybė vis didynėjo, o gūdonė Kryvės ir kuningų žiamyn.

ŠESZTAS VOKISZKAS SOCIJAL-DĖMOKRATIJOS KONGRESAS.

Breslau'e (Prusų Szlėzijoje) d. 6 spalio, dalyvume 250 dēlegatų, prasidėjo szesztas vokiszku socijal-dėmokratų kongresas. Isz užrubežio dēlegatų atvyko Stınca isz Bukareszto (Rumėnijoje) ir d-ras Ellenbogen isz Viennos. Socijaliszki dėmokratai kūne visų žiamų prisiuntė tēlegramas. Atėjo jos isz Prancuzijos, Italijos, Danijos, isz Londono, Sophijos, Brazilijos ir tt. Isz Austrijos dēlegatus d-ras Ellenbogen, vardan Austrijos szalininkystės, pasveikino Vokiszkus šusirinkusius draugus, apreikszdamas broliszką rysžį tarpe vokiszkos ir austrijiszkos partijos. Bet už atsiszaukimą: „Te gyvūja tarptautiszka socijal-dėmokratija!“ tapė nū Prusų policijos isz kongreso iszvytas.

Pirmsėdziais paskirta Singerį ir Sėgitžą; sekretoriumi Geiserienę. Paskui dėp. Pfannkuch perstatė veiklumą szalininkystės vyriausybės. Toji ant vienos tikt agitacijos iszleidė 52.000 markių. Partijos spauda stovi labai puikiai. Byloję jis apie bepasekmingą vokiszko rando stengimąsi, idant szalininkystę isznaikinti, o užbaigė žodziais, jog vokiszkoji socijal-dėmokratija gatavą yra ant visko. V. Liebknecht su ilga kalba parėmė Pfannkucho mislį, asztoriais žodzias kritikavoio pastarąjį vokiszko ciesaoriaus iszsitarimą, kalbėdamas, kad socijalistai priims kovą. „Dabar — tarė jis — jau naujas judėjimas priesz mus prasideda. Po augszcziausios valdžios apveizda žeidžia mus, su augszcziausios valdžios pagelba szaukia į kovą priesz mus. Mes vienok stovime per augsztai. Jei jie kovos geidžia — tai ją ir turės, bet socijal-dėmokratija pergals!“.

Po to Augustas Bėbel laikė skaitymą; „Amatininkų klausimas bei socijal-dėmokratija“. Nėra nėko prieszingesnio dėl savės kaip reikalavimai amatininkų bei socijal-dėmokratijos. Toji geidžia pirm-zengumo, nori eiti pirmyn, amatininkai-gi naujagadyniszką ugį sulaikyti nori. Negalimu daigtu yra ginti lūmos, greitais žingsniais į nūpūlį zengianczios. Ciesorius iszsitarė, kad amatas vėl įgys savo auksinius laikus. Bet klausimas, ar galima tai įgyti? Ugis socijaliszko padėjimo nepri-guli tikt nū vienos lūmos, o tūmi labians nū vienos ypatos, nors ir galingiausios, nės ir įstatymai neįstengs laiko dvasės sulaikyti. Todėl-gi ir socijal-dėmokratiszko judėjimo nėks nesulaikys, nėks nesugriaus ir nėks neisznaikias, kad jį ir persekiotu ir bjaurotu, kaip tai neseniai isz augszcziausių burnų girdėjome“.

„Amatininkai skundžiasi, kad jųs didžioji pramonė prispaudžia. Tiesą buvimo

tur kožnas žmogus turėti. Nėks tvirtinti negali, kad buvis, kokį sziadien užima, yra teisus. Vieszpattytės uždūte turi buti toks draugijos suorganizavojimas, idant nėks skriaudžiamas ir alinamas nebutu. Davadu to yra milžiniškas judėjimas, koks visas lūmas perima. Vokietijos parlamente, pradedant nū artojų, o baiagint ant social-dėmokratijos — vieszpattytę ant kitų pamatų statyti norinczios, nėra nei vienos szalininkystės, kurią dabartinis surėdymas užganėdintu. Viskas prieszgynavimo keliu eina. Musų mieriu yra ne praeitė, bet ateitė.... Norime nė tikt pirmžengumą užlaikyti, bet ir tajį sudrutinti. Naujagadyniszki iszradimai davė daug naudų, bet teipo-gi daug skriaudos sutvėrė. Mes norime organizaciją sutverti, kuri užlaikys naudas, bet atstums skriaudas. Kožna į darbą gabi ypata, ar tai phyziskai ar protiskai, turės dirbti. O tūmet tai nebus nei vargūlių nei bėdnu, bet nebus nei pasiputusų bagoczių, nebus blogų namų dėl gyvenimo ir nebus blogų aprėdų. Isznyks menkos dirbtuvės ir menki kromai. Darbas bus pirma įredne, o mes įgysim organizaciją, kurioje visi bus liūsi ir lygus“. (Plojimai rankomis).

Apei partijos veikmę parlamente sznekėjo dep. Wurm. Socialistiszki pasiuntiniai reichstage gynė visad tiesas darbo žmonių, o turėdami daug garbių, gabių ir szvelnių sakytojų, jau atsižymėjo darbais savo.

Po to padūta apie 20 įneszimų: apie įanaikinimą dijėtų dėl pasiuntinių reichstage, kuria prie to ir redaktoriais socialistiszku laikraszczių yra ir po 3.000 markių metinės algos ima (priesztaravo Bėbel ir Fischer); apie pakasavojimą darbo nakties laike partijos darbūse, apie įvedimą minimaliszkos algos dėl darbininkų, apie apsigynimą nū priepūlių, ligų ir ant

senatvės, apie 8-adyninę darbo dieną, apie įtaisymą Stuttgarte ar Muenchene mokslainės su mieriu lavinime socialistiskų agitatorių dėl sodzių ir tt., o visi dėlegatai nusidavė ant kapinių, idant Breslau'e palaidoto Lassallė's kapą atlankyti.

Gerdtienė isz Berlino bei Zetkinienė isz Stuttgarto užsiėmė moterių klausimu. Dabartiniai įstatymai yra su nauda dėl turtingų paleistuvių, bet su skriauda dėl moterių isz prolėtarijato. Moters yra nevalninkėmis savo vyrų. Moters turi būti lygios savo vyrams! Žingeidžiausiu vienok buvo apsvarstymas agrariszko (ukiszko) klausimo. Žinoti reikia, kaip svarbiu yra laimėjimas sodieczy žmonijos dėl socializmo, ir jau praeitame mete socialistiszki dėlegatai ant kongreso Frankfurte szitū klausimu užsiiminėjo. Komissija apdirbo programą, laikraszcziūse ją apgarsino, bet dėlei pažvilgėjartumo, vieni ją gyrė, didesnė-gi dalis peikė. Taip pat buvo ir kongrese. Įneszimus jo gynė: Bėbel, Liebknecht, Schoenlanck, Quarek, Elm, Harm, Dawit isz Giesseno ir kiti, priesztaravo: Singer, Pfannkuch, Schippel, Kautski, Fischer, Stadthagen, Herbardt, Auer, Zetkinienė ir tt. Bėbel su Schippeliu susibarė. Po trisdieniniam apsvarstymui kongresas nutarė: „Įneszimus agrariszkos programos, nū agrariszkos komissijos iszdirbtus, reikia atmesti nės tie burams kaipo savastininkams buvio pagerinimą zadėdami — socializmo principams yra prieszingi ir dėl socializmo blėdingi.

„Neeina czia apie sodieczy szelpimą, tikt apie jų isz bėdos gelbėjimą. Social-dėmokratijai — jei toji galinga pastoti nori — reikia apie įtekmę tarpe artojų rupintis. Jei agrariszko klausimo dabar nepriimsime, tai neužilgo grįžsz jis atgal ir vėl dėl apsvarstymo“. (Žodžiai Bėbelio).

„Socijal-dėmokratijos mieriu yra ne laimėjimas balsų, tikt buntavojimas žmonių prieš įstatymus, kurie bėdus skriaudžia“. (Žodžiai Kautsky'o).

„Sztai mes revoliucionieriais esame, mes naują draugijos lūmą į lūmų kovą įtraukti norime“. (Žodžiai Schoenlancko).

D. 10 spalio iš Austrijos Szlėzijos atvykęs socijal-dėmokratas Marck de-ja-vo iš priežasties pavarymo d-ro Ellenbogeno per Prūsų policiją iš kongreso. „Matome — sžnekėjo jis — kad Austrija ne tikt ant Rusijos rubežius guli“. Singeris atliepė, „kad nei joki policijos budai nesugriaus tarptautiskos socijal-dėmokratijos solidarystės!“

D. 11 spalio agrariszka programa tapė pilningai atmesta. Apie skriaudas kapitalistiskos sistėmos bylojo draugas Timm. Išrodė jis visą bjaurų ir nedorą budą žmogiskos veislės naikinimo su kapitalizmo pagelba. Moters ir vaikai už blogą algą dirba ant smerties. Visos darbininkų eilės vargui ir phyziskam bei moraliskam išnykimui padėtos. Sžnekėtojas asztriais žodžiais peikė storį rando, kaslink tokių liudnų faktų.

Paskui nuspręsta: 1) Szvėsti 1-mą gegužio dieną, 2) pakasavėti laikrasztį „Socijal-Dėmokrat“ — kaip neiszsimo-kantį, 3) išbraukti Ruedlą iš Badeno dėlegatą už jo nedorą pasielgimą su parti-ja, 4) skaitlingai tarptautiskame soci-jalistų kongrese 1896 m. Londone daly-vauti ir 5) sekantį kongresą laikyti Go-toje. Szalininkystės vyriausybei paliep-ta: praplatinti drutą agitaciją dėl įgyjimo visūmeniskos tiesos balsavimo, liūsybės žodžio, raszto ir draugyszių. Į vyriausy-bę iszrinkta: Bėbelį ir Singerį kaip pirmsėdzius, Pfannkuchą ir Auerį kaip sekretorius, Gerischą kaip yzdinininką ir 7

priziurėtojus. Singeris isztarė baigtinę kalbą: „Iš abelno imant vėjas labai aszt-rus puczia į socijal-dėmokratijos veidą. Randas atima jai rasztūs, aresztavoja re-daktorius, apskundžia jos sakytojus. Bet į tą nežiurent socijal-dėmokratiją nąks ne-iszves iš kelio, toji nepaskupės aukų, idant savo mierį dasiekti“ (Plojimas rankomis). Sžauksmais ant vokiskos ir tarptautiskos socijal dėmokratijos garbės bei atgiedoji-mu darbininkiskos marsiljėzos d. 12 spa-lio, po 6 dienų pasibaigė kongresas.

Bus jis viena iš svarbiausių valandų vokiskos socijal-dėmokratijos istorijoje. Smarki buvo kova ir jei ne visūse dalykū-se įgyta sutarimą, tai prieszininkai žinoti gali, jog kovoje szalininkystė eis iš vien.

Buržuazų laikraszcziai yra pilni ap-raszymų to kongreso.

Sarancziukietis.

—o—o—o—

ISZ DARBININKISZKO, SOCIJALISTISZKO IR ANARCHISTISZKO JUDEJIMO EUROPOJE.

Maskolija. Odessos kalėjimai pilni socialistų. Tris iš jų: Konieczko, Gasztovskis ir Zaruckis apsirgo szkorbu-tu. Už suteikimą žinių socialistams nū-jų giminių areztavota du žiamesniu urėdi-ninku Jankevyczių ir Karilovą. Pastaroji krata Odessoje atsibuvo pas universitėto prophesorių Markevyczių. Atrasta czia laikraszczius, broszjūras bei kningas už-drāustas. Drožėjas Jacunskis policijos priežiurai atidūtas.

Vokietija. Už ciesaiaus įzeidi-mą straipsnyje „Kai socijal-dėmokratas sudyja“, apsudytas tapė Dierl, redaktorius „Vorwaerts'o“ Berline ant 6 mėnesių į ka-lėjimą. Liebknecht už ciesaiaus įzeidi-mą tapė apskūstas. Strassburge užmusz-ta dirbtuvės savastininką Hartą. Cieso-rius Vilimas pasiuntęs tōlegramą į Strass-

burgą, išsitarė joje, jog Hart puls kaip auka socialistiskai-revoliucijisko judėjimo.

Austrija. Przemysliuje areštavota d-rą Ivaną Franko, rusiniskų radikalų vadovą. Už rando įzeidimą apsudyta Linze Karolį Hoegerą, darbininkų vadovą ant nedėlios į kalėjimą. Pragoje pakarta Antaną Hoffmaną, darbininką, kurs užmūšė kasyklų inspektorių. Prasulytasis nepriėmė sakramentų, o ant kartuvių įzeidė ciesorių. Pragoje laikomas buvo čekiskų sodiečių kongresas. Atvyko 3000 sodiečių. Liberce kilo zecerų straikas. Trieste sugauta Giuseppe Giordį iš Lodi (Lombardijoje), kaip labai pavojingą anarkistą.

Vengrija. Samolický, redaktorius slovakiškų „Narodni Noviny“ už rando įzeidimą apsudytas ant 2 mėnesių į kalėjimą.

Turkija. Stambule sudaryti du sąkalbiai ant gyvasties Kiamilo ir Saido pasų. Iš Turkijos ateina daug svarbių žinių. Skerdynė Armėnų (Stambule, Trebizonde) ir maisztai Armėnų. Matomas čia dalyvumas Maskolijos ir Anglijos. Yldiz-kioske porta (turkiskoji valdžia) padidino kariūmenę. Į Trebizondą atvyko maskoliskas kariszkas garlaivis, į Lemnos—angliskas. Tarpe nekurių turkiskų lūmų apsireiszkia judėjimas, dabartiniai tvarkai ir randui priešingas. Lūmos tos praplātintūse atsizsaukimūse ir plakatūse reikalauja naujos rando sistėmos, reformų bei konstitucijos. Turkiszkai apicieriai yra prilankus tam judėjimui.

Italija. Žigunės urėde Savingnaneje eksplodavojo skrinelė su dinamitu. Pažvelgtą Sartolikį areštavota.

Ispanija. Barcelionoje kilo studentų maisztai. Užpūlė universitetą izdauzė langus ir rektorių izvyjo. Ant

susirinkimo nutarė protestą prieš rando pasielgimą. Anarkistai Arago ir Blanco panorėjo dalyvauti susirinkime. Pirmą areštavojo policija—kitas pabėgo. Ferrol'e pasinaujino darbininkų maisztai.

Prancuzija. Stiklų dirbtuvės savastininkas Roseigneur Carmauze apskundė socialistiską pasiuntinį Jaures'ą už agitaciją straiko, reikalaujamai 100.000 frankų atlyginimo. Paryžiuje atsibuvo socialistiskų kongresas. Atskaitas laikė: Abrikosov iš Moskvos, Westermarck, prop. Kovalevskis, Steinmetz, Lāganerie, Worms, Letourneau ir tt. Paryžiuje sugauta Schwarzą — kaip vokiszką snipuką. Paryžiaus miesto randa nutarė 20.000 frankų paszalpos dėl straikūjančių darbininkų Carmauze. Saranciukietis.

KORĖSPONDENCIJOS.

SIENANDOAH Pa. Kaip jau nū seniai zinoma, pas žmus randasi didokas skaitlius lietuvių, tarp jų taipgi atsakantis būrelis apszvietesnių vyrų, vyrų, kurie nemažai yra pasidirbėję dėl labo lietuvių, ką nekartą ir visokių apterszimų nukentėnū savo tamsesnių brolių; taciaus neatbodami ant tamsų neszvankaus pasielgimo, tie vyrai drāsiai stojo į kovą prieš nevidonus lietuvių. Bet, kur randasi šiadien tie mūsų narsūs vyrai, broliai progresistai?! Jau jei-gu jus tiek esate darbo atlikę kaslink savo apszvietimo įeigu jus drāsiai kovojote prieš nevidonus lietuvių anūse laikūse, kada suvis retai kur galėjote atrasti žmones, gūdojancius jūsų darbus, kodėl-gi jus šiadien taip nuilsote, kada draugų dėl savęs deszimtymis atrandate ant kožno žingsnio? Gėda juos broliai pirmzengiai, įeigu jus dabar įsimigdėte, kada jums darbai pradeda žydėti, kada tie pradeda darbūtiesi, kurie jūsų

neapkentė ir jus persekiojo praeitėje! Iš tikro, gėda jums, garbus vyrai, tiek daug nukentus nū visokių paleistuvinių avikirpių! Šiandien, kada jūsų geri darbai visur atsi-pindį, jūsų nėra! Ar gal jums taip patinka, kad už savo gerą darbą neapturėti rūdonės? Rods netik Szenadorėnai, bet ir kitų vietų lietuviai nekitaip pasielgia... Ana Baltimoriszkiai, ką taip karszti buvo savo darbūse, šiandien suvis mažai ką ten bruzda. Arba d-ras Andžiulaitis, iki nebuvo daktarū, daugiaus darbavosi dėl išlūsavimo mus vargszų lietuvių isz po kuningiszko jungo, šiandien gi būlamas stipresnis, turėdamas atsakančią mokslo daktarystės, suvis pamiršo apie draugus, kurie prigėlbėjo einančiam į mokslo. Už tai-gi ne dyvas, kad ir „Mokslo Draugystės“ kūpelės pakriko nekuriūse miestūs, nes ką-gi gali veikti be vadovų? — Nepalaikykite, broliai, mane už blogą šiamė atsiszaukimę, nes tai yra mano pareiga! Man ding pirmiaus turėjo szitas klausimas buti iszplėtotas tarpe musiszkių, ale gal kitiems tas nerūpi? Nors dabar vėl stokim visi į darbą vyras į vyrą, petytys į petį! stokime į eilę kaipo broliai, o be abejonės pamatysime dėl savės laimės nės dabar laikas yra, tik rizkimėsi visi į vieną kruvą, tverkiame „Mokslo Draugystės“ szakas kožname miesteleje, kur tik randasi mūsų brolių lietuvių! nepasigailėdami nors 25 c. ant mėnesio, o per daugybę susirinks suma, kurią bus galima sunaudoti ant atspausdėnimo moksliszkių knygų; o juk moksliszkių knygų mums šiandien taip labai truksta!

Valnybė mylintis M.

MINERSVILLE, Pa. Isz k'o gema atskalos: Liepos mėnesyje pribuvo į Mahanoy City viena pora isz Lietuvos, paei-

nanti nū Graiziszkių, lituvis katalikas su prusaite, kurie rods buvo į meilę suėję dar Lietuvoje, bet dėl nekurių priezasczių negalėjo jiedu apsiacziūti tenai, ir buvo priversti vaziūti į Ameriką. Atvaziavus į Mahanojaus miestą, vaikinąs nusidavė su praszymu pas vietinį prabaszczų Pautienų, kad teiktusi jiems sumegsti ryszį motystės, ant ko ir prabaszczius tiko, dar isz savo pūsės pagirdamas, jog prusaite patrauks į katalikystę, bet kada parėjo derybos apie mokestį už szliubą ir kada anas grinorius pasiskundė, jog negalįs daugiaus mokėti už szliubą kaip 3 dolerius, o ir tūs turėsiąs pasiskolinti, tai kuningas jam pasakė, kad negalįs dūti szliubą bažnyčioje katalikui su prusaite už 3 dol., o tik tai sziaip kokiioje tamsioje grincioje(!). Tada smūtnas vaikinąs, parėjęs namo, papasakojo savo mylimai apie tokį savo pasiszcėjimą su kuningu, ant ko anoji taip pasakė: Matai mano mielas, tu reikala-vai, kad asz eicziau pas jūsų kuningą ir į jūsų bažnyčią ant szlūbo, ant ko asz ir pristojau, zinodama, kad tas vis-tiek dėl mudviejų, bet matai, kad jūsų kuningai nežiuri vertės szliubo, tik tai sumos piniginės, ir jei-gu mudu neturiva didelės sumos pinigų, tai turime gyventi be szliubo? Būt taip neiszpūla, aime pas vokiecių kuningą drauge su manimi, o pamatysi, kad vokiecių kuningas bus miela-szirdingesnis ir dūs mums szliubą už mažiaus. Ir isz tiesų, kada jiedu nusidavė pas Liūteriszkių kuningą, anas jiems dviem davė szliubą tik tai už vieną dolerį.

Cziaaiszki paveizda, kad pirmiaus kn. Pautienius ketino dūti szliubą ir dar pagyrė, kad viena avelė jau bus daugiaus Kristaus avinyczioje, bet kada pasirodė, kad grinorius negali mokėti didelės sumos, t i jau tada, zinoma, pasidarė vieną avelę

Kristaus pulkelis mažesnis. O szitas is-
siaiskino kada kolektoriai, eidami per
visus lietuvius, kolektavodami ant kokių
ten bažnytinių reikalų, užėjo, ir pas tą
maują protestoną, reikalaudami nū jo mo-
kesties; tas visiszkai atsisakė, sakydamas:
jei-gu manę banyezia atstumia mano rei-
kale dėl neturto didės sumos pinigų, tai
ir asz ant jos jokių reikalų nėkada
nedūsia.

Na, ir ką jus kuningu bernai ant szito
pasakysite, kas-gi gimdo visokias atska-
las, ar ne mūsų gūdotini ilgaskverniai?

Tenbuvis.

****SALIUNAS****

J. NAUJUNO

ANT N. WEST Ulicios No 234

SHERANDOAH, PA.

Vyrai! yra tai smagi vieta dėl užeigos
o kas svarbiausiai, kad puikius gerimus pri-
laiko, stiklus taip-gi milžiniškus. Apė
cigarus nera ką sznekėti. Patys
tys giresi. Vyrai neužmirszkite pas savo at-
silankit!

Linksmiausia vieta dėl užeigos ir net
adventai su gavenja susikabinę szoka.

! SENAS DRAPANAS PADARAU NAUJOMIS!

Iszvalau, farbų ir prosinu drapanas
vyrų ir moterių, taip-gi taisau

už pigiausią prekę į trumpiausią laiką.

S. SEGAL.

419 PENN Ave, SCRANTON, Pa.

(SZALE APTIEKOS Dro SZLIUPO.)

SALIUNAS

716 W. LACKAVANNA AVE, SCRANTON, PA.

Užlaikau gerus, szviežius ir sveikus
gerimus; laukau gerus cigarns ir užkandį.

Lietuviai atsilankykite pas manę.

M. SZARAK.

EDVARDAS CALGUT

153 E. HOUSTON Street,

Szale Eldridge Str. NEW YORK CITY.

Pardūda svetimus ir paminius

VYNUS, LIKIERIUS, ARIELKAS ir t. t.

Familijų reikalus įpatingai ganėdinu. Užorderištus
gerimus siunčiu į namus Naujorke, Brookline ir apie-
linkeje už dyką. Pamėginkite mano gerimų, o nesigal-
tesite! Asz kalbu lietuviszkai!

**PRADINIS MOKSLAS ANGLI-
SZKOS KALBOS**

Tiktai ką iszėjo isz spaudos. Kas nori greit ir geral
iszmokti angliszką kalbą, tegul perka szitą kningą.

Kasztoja 75 centai. Piningus reikia siųsti per
„Money Order“ po tokiu antraszu:

M. MINKUS,

1012 W. LACKAVANNA AVE, SCRANTON, PA.

DIDELIS LIETUVISZKAS

HOTELIS,

316 Penn Ave., SCRANTON, PA.

Kuriame laikau visokius gėrymus ir už-
kandžius, o podraugek pardūdu laivakor-
tes (szipkortes) ant geriausių laivų ir sian-
cziu piningus į visas szalis svieto kūndpi-
giausiai.

Talpogi reikale, kiekvienam dudu prietelliszką rodą.
Jusu Vienžemis

Pet. Lipaviczius.

E. B. CARNELL & CO.

1336 PROVIDENCE ROAD,

SCRANTON, PA.

Daro gerus cigarus ir visokius gatu-
nus cigarety įpatingai Maskoliszkūsuis
(su munksztukeliais).

M. SCHWARTZKOPF,

WHOLESALE krautuve visokių naminių ir isz
užrubės pargabentų gėrymų, kaip:

WINO, LIKIERIU, BRENDIES, GL-

NES, ir kitokių gėrymų.

Pardūda geriausę arielką: **BLUE STAR MONO-
GRAM WHISKEY.**

248 PENN AVE, Cor. LINDEN Str. SCRANTON Pa.